

Ilustracje

In: Pelikán, Jarmil. Juliusz Słowacki wśród Czechów. Wyd. 1. V Brně: Universita J.E. Purkyně, 1974, pp.

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/121118>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

JS

ILUSTRACJE

• G •

1

Portret Słowackiego

Juliusz Słowacki
Balladyna

Vycházejí vždy 1. 10. a 20. každého měsíce po 1½ archu.

Ročník čtvrtý.

Hlavní spolupracovník:
Jiljí V. Jahn.

Předplatí se s poštovní zasílkou ročně 4 zl. 50 kr. půlletně 2 zl. 25 kr. čtvrtletně 1 zl. 13 kr. v kněhnupečitých 4 zl. ročně, 2 zl. půlletně a 1 zl. čtvrtletně.

Ghasely.

5.

Jak svatý Ganges bledy jiná květ miluj mě,
polibekem sladším nad armenský med miluj mě;
tvé oko černé nad Eblissa trán — můj jest ráj
kéž v zlatém písni tam bych touhu čef: miluj mě,
kýž ret jak brána růžová zahrada Sphánských
jen jedinum chee se vzděhem pozachvét — miluj mě!
Vždy jako pontunké touží po vodach Strázsckých
tak k zřídilum lásky tvé můj volá ret: miluj mě
a srdeč mě jak mollah v mečitách Mušedu
vzdýchá k tým hvězdám zapomně kol svět: miluj mě!
Mych písní sade, zřídlo vzděchů mych — má ráže,
k níž slavíš mé písni spěje let: miluj mě!
příjmi a na věrném Jej srdci nos — miluj lásky hlas —
ten východní mych zpěvů amulet — miluj mě!

6.

O blažený ten zašlý lásky čas při tobě
jest v poušti mé jen křestnatý váz — při tobě;
mě srdeč němě jak mohyla na steji
však v stérych písniach vzejde lásky hlas při tobě.
Já poutník neblahá a Mekka má zbořena,
jen v náruči se možu modlit zas při tobě;
ja slepý jsem mně krásný barev lesk rozmarzán
a v size lásky duhy stkví se pás při tobě;
na rozvalinách lidu žalují — rozval sám
jen při tobě chrám věčných horf krás — při tobě!
A takž mě pláne stálé volání za tebou:
O pojď! o pojď! bych věčnosti žil čas při tobě.

7.

(Hebbelovi.)

Neblahá, ježto kloká na kolena, píseň prodajná!
prokleta, ježto slávy hnusi jména, píseň prodajná!

Cisářství u Prachatic r. 1820.

II.

Osudný den 21. září nastal.

Dne tohoto se mělo rozhodnouti, zda-li

Zvolněný krivdy krakorem jak satanaše smich
štěká co panská vybujněla fena píseň prodajná,
při trůně zasedá tyranoskou bájkou bavíc knížata,
v palácích pýchy zlobou vyhejkána píseň prodajná,
své kaňné perly s pompon sazí v králov diadem
z nichková hdu ponta olověná píseň prodajná
a nestoudnosti lišic tváře svaté snahy potvorí
nevěstka cítí v klestech vyhejená, píseň prodajná,
falesň lásky peníz s králov obrazem vysíla v svět,
na němž co kravata se blysí čtená píseň prodajná! —
Nešťastný pěvec, jehož tvář Jidáským polibila rtem
co anděl padly večeně zatracená píseň prodajná!

8.

(Dle motivu básně Lenau-ovy.)

Překrásná doba, když po luzích vrkavá primula veris,
když jak jitřenka mladý mají uvítá primula veris.
Na polo ve sun — na půl v život rost jak srdeč mladé
první venecky první lasce splita primula veris,
milostnou touhu ježim zvonkem chvěje neznámá dosud
a se skřívánkem kub nebí třepeta primula veris.
Procitnou vlasti tuhým spánkem sjipaté po dlouhé časy
a nad národeu první život svítí — primula veris;
I vzejde ruch omladlé jarní slávy, světlen províva
a stokrát pojí srdeč jemnoscitá primula veris! —
Pocito, jež prvně zavítala's do lidských stánků,
tys v dětském lidstva srdeč poukrytá primula veris —
tebou vzbuzeno moje píseň mladá — prvníčka lásky
vyrůstá v národu co porozvítá primula veris. —

Václav Šolc.

rácely: kozáci Chmelnického pohřbívali tatiku svého oplakávali.“

Chmelnický zemřel 25. (15. star. st.) srpna 1657, a 9. září pohřben v Subotově. Nadarpo by však hledal nyní cestovatel jeho hrob: Štěpán Černécký zmocniv se později Subotova, kazal vyhodit kosti člověka, který otrásl moc Polsky. Současný historik polský Kochovský praví o smrti jeho: „Tak skonal Ch., zhý a klamný, jehož osud skvělejší byl vyjeven jeho, než člověk sám nedělající ani víry ani povesti. (Sic finit Ch., pravus et anceps, ac cuius fortuna exemplo quam homine illustrior fuit, nulla fidei aut famae reverentia).“ Letopisy ruské však takový mu dávají náhrobní nápis: „Ch. byl výtečný muž, zcela hodný, aby první byl mezi kozáky; smělý, ale prozřetelný, hodný, ale prav-

dý milovný, trpěl pro obecné dobré všecké svízele; aniž by se setírl, byl první v bitvě, a poslední na útěku.“ Jaký to rozdíl mezi oběma výpověďma!

Minulé slávy časův Chmelnyčeňkových zpodní si národ ruský touto písní:

Oj stanu vý na mohyle, a zkříknul on: puhi!
Čí ne dá Bůh kozáčkům tef alešpof odvahu?
Co den, noc poříd čekáme, kořisti nemáme.
Dávno byla! Chmelnyčeňka již se nedokáme!
Oj, jak jsme my bojovali; tak více nebudeme.
Toho štěsti, té radosti však nezapomenem.
A již šavle zrezavěly, pušky bez konkotkův;
Srdeč kozácké však ještě neboji se Turkův! —

Č. P.

Julius Slowacki.

Uminilijsme sobě,
podávat i v těchto lí-
stech i zprávy o životu
a literářích sbra-
trených nám národův
slovanských a tu ovšem
nejblíže nám jsou a
nejhojnější korišť nám
poskytnutimoho Pol-
áci. Nejbohatší, liter-
atura slovanská věru
zaslhuje nasi pozor-
nosti v plné mře a
neřeba podotýkat, že
i politické sympatie
nasi náklonnost k Po-
láku a vsemu což
polské nemálo zvíšu-
jí. Prece však vzdý
hledíme zachovati po-
staveni slovanské, po-
staveni to nestranné
a pokud možno vše-
stranné spravedlivé. Ze
obrazy z historie pol-
ské jež přinášíme, ne-
mohou být vždy ta-
kové, aby nasi náklonnost zvýšiti mohly, neni
veru nasi vinou, byl by to však spatný historik,
který by své obrazy jen tak sestavoval, aby měly
pohled přijemný a národu, jehož minulost se tý-
kají, lahodily a prohresili bychom se proti vzájem-

Julius Slowacki.

skyně nám, bohdá příležitosf, abyhrom úpinou
nestrannost svou osvědčili. V jednom z nejbližše
příštich čísel přineseme ohnirn života a povaho-
pis Slowackého, jež nám podal J. V. Fric. Bohu-
zel to budou obrazy z vyhnanci od vyhnance!!

Ruské stepi.

Velká slovanská říš, kteráž jak báječný
velikán na východě Evropy trůní, zahalená jsouc
nasim zrakům na mnoze jesté rouskou tajemství,
nastoupila nyní cestu k lepsi budoučnosti mo-
hutným vnitřním prevaratem, jimž národ ruský
do dějin zasahovati začiná, zbaven byv konečně
posledních ostatků ohyzdného panování tatar-

ského. Posud nebyla politika panovníků ru-
ských taková, že by národ s ní se srovnavati
mohl, že by Slovanům kynula naději a úspě-
chem, posud byla svatá Rus považována za po-
slední zaštitu absolutismu, jejíž ledový dech
překázel úcinkům jara svobody: i tam však led
již taje a záhy zasumi jarý proud nového života

odpověď černoch docela vážně, že prý nemohl se zachovat dle jeho předpisu, poněvadž Indian Firnesiano, který otrokám vzděcky při práci posluhoval, nebyl mu k posluze, aby mu byl přinesl vodu. A voda mu tekla v potůčku okolo samých dveří! Jiný příklad vypravuje spisovatel, který byl očitým svědkem. „Černoška, která si byla přišla pro potvrzení své svobody, byla zároveň s námi ve verandě (altánu) bývalého svého pána sedíc na bobku a čekajíc. Vedle ní stál její pes, neustále štěkaje a děláje rámus, pročež

ji pán požádal, aby ho vyhnala. Ano, pane; odvětila, vstala, obrátila se a k nemalému podivnému mému šla ven do světnice, kde byli jeho otroci. Domnívaje se, že neporozuměla, co pán žádá, vyhnal jsem psa sám. Ale pán, znaje povahu černošskou, nepodivil se ani za mák, vida ji, ana se vracela s dvěma otroky. Neuhlídal však psa, domýšlela se, že sám se byl vyklidil, a všechni tři šli zase po svých, úplně jsouc se sobě vědomi, že vykonali svoji povinnost!“

Literatura a umění.

Listy o Słowackém.

Anhelli.

Třikrát vrátil jsem se k podivným těm prozovéršům v slohu biblickém (které by se mohly jinak do nekonečna prodloužit), než si troufám ted o nich soud svůj pronést.

Přiznám se, že kdyby větší dil Poláků nevydával tuto báseň za nejpřednejší dílo Słowackého, že bychom jí sotva jeden list věnovali! V elegickém veskrz téma podobná Ojcu zadžumionych nemá přec té tvůrce objektivnosti; ač smutek její předmětu tak beznadějnemu jak Sibíř odpovědný, překročuje přec meze poetického výtvaru. Pravda, že v ní mnohých dojemných krás, že na každé stránce nalézáme hlubokou srdečolomnou pravdu, však postavy její spíše stínám to pochopněm podobně rozplývají se do nekonečna jak dusná ta večerní pára před nastávající trapně dlouhou, právě sibirskou nocí. Nalézáme se jako by v strašném tom podsvětí, kamž prvotní Izrael přenášel duchy otčův svých dříve než v něm nauka o nesmrtelnosti duše a spasení z mrtvých vstání nalezla průchod; však sibirské to zákoutí ještě hrozňejší, když vedle tisíců zpomínkou na vlast bez přestání se hryzoucích a takto zvolna v nevyslověných trapných bolestech dvojnásob umrajících spatříme druhou polovici mravně kleajsíctich, o nichž díl básník, že „v šestí mohli být lidé dobrí a šlechetní, ale nouze i bída že jich proměnila v škudce a zločince. Bože! co's to učinil?“ — A jako by pohled na ztracená ta pokolení ještě nestačil v duších nejbohabojnějších zploditi myšlenky nebespurné, uvádí nás básník smutků těch mrazivých ještě do podzemních dolů a žalářů, kde hyne na sta nešťastníků v němě bolesti (žež kleslosti pokoj nenašezích mrtvol po-

dobné), kde místo skřípaní Zubů řinkot řetězů, kde místo pláče vzdechy na pohled spěcích věznů žívýkání a polecováním olova tajně se ostravujících. Zde shledáme se s knězem, který všednou při vypuknutí povstání na koně, proklet za to od svého biskupa a vrahům carským vydán, zapomněl slova otčenáše a hyne s kletbou proti tváři v ústech. Tam vidíme Šedivého starce, který v sváteční den zpěčoval se pracovat, prochází řadou spoluvezvěd tlukoucích ho svými řetězy, až pak náhle kleasná pod dvojí ranou, ovšem slabou, ale svých vlastních synů, kteří v tom okamžiku vrhnou se naň s úplivým nářkem: Ach otče náš!

Nutno nám odvrátit se od tak děsných scén, a poddechnouti sobě! Budíž jich vylíčení se strany polského větce sebe oprávnější, třebať by skutečnost národní té martyrologie byla ještě křížlavější, máme zde přece jen s poetickým výtvarem co dělati, který aesthetickému soudu musí se tím více podrobiti, čím důtklivější nař nejen od přívrženců nauky Towiańského anobrž i od polských kritiků na slovo vzátych ano i samých básníků poukazováno, jako by Anhelli byl jakýmsi arcidilem již nejen polské ale vůbec slovenské poezie. Pan Cyprian Norwid, který měl o Słowackém zvláštní přednášky, vyjádřil se, že bez známosti dotčené básně a pak Krasinského: Wigilia Bożego Narodzenia, ano bez vybrány sobě dvou těch básní za vůdce života „nie možna byc oświeconym patriotą polskim!“ Dle skromného našeho náhledu nečini výrok Krasinského, který chtěl, aby místo všeho stála na náhrobku Słowackého jen ta slova: „Aut rowi Anhellego“, bud věhlasu bud šlechetnosti jeho přílišnou čest! Neporozuměl-li příliš slabým stránkám toho útvoru, jemuž i jméno básně s právem možno upřít, tut nezmí činit nároky na přímět kritického

ROČNIK III.

ORGÁN „MATICE DIVADELNÍ“ V PRAZE.

CÍSLO 18.

Marie Deryngova.

Milý a vzácný host, jež obecenstvo naše dojista chová v nejživější paměti, zavítal k nám: slečna Marie Deryngova, proslavená tragédička polská přibyla včera do naši Prahy, aby zde zahajila radu pohostinských vystoupení.

Slovutná umělkyně severské Polsky vystoupila v Praze poprvé dne 10. prosince r. 1879 v „Slovanském večeru“, pořádaném literárním a recitativckým spolkem „Slavia“. Uvítána hlučným potleskem přednesla sličnou basén Michala Bauckého „Z pod Cheronei“ a na to překrásné verše Kornela Ujejského „Hagar na puszczy“. Přednes její byl v každém vzhledě mistrný a dokonalý; držíce se přesné pravidel koncertuálního přednesu vlečhla nicméně v deklamaci svou tolík dramatické sily a mohutnosti, že mimovolně vzpominali jsem na světové umělce Salviniho a Ristori. Mnohemu z posluchačů bezdéký zatajil se dech a slza kanula z očí... Nekonečná boure potlesku byla ji zaslouženou odměnou a pojistila ji zároveň i úspěch

Marie Deryngova.
Die fotografe J. Mulaře ryt Jass.

na českém jevišti, na kterém vystoupila poprvé dne 13. prosince roku 1879 v Shakespearově tragedii lásky „Romeo a Julie“ jako Julie božská, uchávaná a okouzující a takovou byla i 15. téhož měsíce v Goetheově Markétě, ač v zcela jiném způsobě, i 16. v Mosenthalově Deboře. Na všeobecnou žádost opakována pak byla v její prospěch 20. prosince tragedie „Romeo a Julie“, a chtějte vyhověti muhým prání, zejména redititelství divadla, vystoupila jeste 21. prosince, ač poněkud chlara v poetickej melancholické úloze Amelie (Mazepa) v tragedii nesmrtelného věstce polského Juliusza Słowackého. Tak poznali jsme čtyry různé povahy, o nichž nemůžeme pronesti jiného usudku, než že hrála s takovou mohutností, silou a zapalem, s takou uměleckou dokonalostí a zároveň i uměleckou měrou, že ziskala si nejvýšší uznání přísné kritiky české i německé, a obecně ucháveno a uneseno — zasypávalo slavnou devern severské Polsky nejohorjějšimi projevy vřelého a

18

SLOVANSKÝ PŘEHLED

SBORNÍK PRO POZNÁVÁNÍ POLITICKÉHO, HOSPODÁŘSKÉHO, SOCIÁLNÍHO A KULTURNÍHO ŽIVOTA
SLOVANSKÝCH STÁTŮ A NÁRODŮ.

REDAKTOR A VYDAVATEL

ADOLF ČERNÝ

REDAKČNÍ KRUH: Dr. J. FIALA, Dr. A. FRINTA, Dr. V. CHARVÁT,
Dr. H. RIPKA, Dr. J. SLAVÍK.

ROČNÍK XIX.

S 26 VYOBRAZENÍMI.

V PRAZE 1927.

NÁKLADEM ČESkoslovenské obce legionářské.

Návrat ostatků Slowackého do vlasti.

Zpěv dozněl poslední a Zygmunt přezněl zvon,
jenž duněl s Wawelu, že navrátil se On;
i slova modliteb již v tichu dozvučela,
klíč vydal chřest a zmlk, závora zaskřípěla
a rázem zmlkl též, krok utich poslední —
a Ticho veliké, jež nezná noci, dni,
zas vládu převzalo v té sklepní říši hrobů
kde sní jen králové a svou kdo přežil dobu.
Jen Ticha sterý zrak tmou k sarkofágum zřel,
kde rozpadá se v prach, kdo zemřev neumřel.
Dva jako s bratrem brat ční ze tmy o hrobky čele —
s nich němý Ticha ret ēte dvoji jméno skvělé.
Dvou jména vyhnanců, dvou králů bolestí,
jež z trni korunu a z běd a neštěsti
jím k lauru připletla a z nezkojené touhy
té svaté po Vlasti, již osud v přelud pouhý
jimi navždy proměnil, v stesk nekonečně dlouhý.
Dvou jména souperů, dvou soků v rozletu
kams v nekonečnou výš a v dál všech od světů,
by' oslavili tu, již jeden Matkou zval
a druhý nazváním ji Pani uctíval,
k niž včeně toužili, až stesk je oba skosil
a jejich semenem zem nad Sekvanou osil.
Teď obou svatý prach stín sarkofágů skryl,
v něž pozdní potomek dvě zlatá jména vryl.

Z dvou synů jednoho si Matka umučená
prach z délky přinesla ač ještě v poutech žena,
a tu jej pohřbila, po žití kolbišti
kde vellká minulost sní vellkém o příšti.
A syna druhého dnes uznešená ta Pani
k své hrudi přitiskla, když neboli trn v skráni,
když pouta neřinčí a žalář nestini,
když synů svobodných je volnou vládkyni.
V dál koráb vyslala k té pohostinné zemi,
jež kosti přijala kdys oplakané všemi,
by rivez ostatky ty u roztoužený klin,
jenž zrodil toho kdys, kdo dnes je slavný stín.
A břich když spatřily, jež polské smývá moře,
slz plné přehořkých, co polské lkalo hoře —
vstřic Pani послala jim Mickiewicze lod:
»Jdi sladké po Visle, řek polských mateři,
že s láskou čekám zde, již nikdo nezměří!«
A teď ty ostatky zde u sarkofágů skryly
spát budou ze dne v noc a z noci do úsvitu,
a z roku do roku, a z věku do věku,
co mluvit bude Duch k Poláku, k člověku,
co práce ruchem znit dál budeš, rodní licho...
Zde dole věčný klid — a Ticho, Ticho, Ticho...

Ze slovanské poesie.

Juliusz Słowacki: Král Duch.

V den, kdy vyjde toto číslo Slovanského Přehledu, převezeny budou v Paříži ostatky Julia Słowackého z hrobu na Montmartru, v němž odpočívaly od 5. dubna r. 1849,¹⁾ do kostela Nanebevzetí a potom do paláce polského vyslanectví, 16. června budou v Cherbourgu naloženy na parubu polského parníku »Wilja«, jímž nastoupí plavbu do vlasti. Dne 21. června připluje do Gdanska, odtud viselským parníkem přibudou 26. června do Varšavy a 29. června budou v Krakově uloženy ve hrobce wawelské katedrály vedle sarkofágu s ostatky Mickiewiczovými.

K tomuto památnému momentu, kdy ostatky velkého básníka vrátí se do osvobozené vlasti, podáváme ukázku z »Krále Ducha«, velkolepého torso z třetího, posledního tvůrčího období Julia Słowackého (1842—1849),

kdy básník vlivem nauky Ondřeje Towiańskiego dospěl na vrchol svého mysticismu. Žil více duchem než tělem a byl všecky proniknut přesvědčením o svém zvláštním, božském poslání, jehož prvním vyjádřením byl již »Anhelli« z období druhého (1831—1842).

»Král Duch« byl myšlen jako řada rapsodií o různých vtěleních a proměnách vůdčího Ducha polského za celou historii národa až do Julia Słowackého, v nějž se přísný Duch ten převtělil, aby jím dokonal poslání Bohem uložené. Za života básníkova vyšla (r. 1846) jen první rapsodie o 3 písničkách (zpěvech), jediná to také ukončená rapsodie celého díla. Vše ostatní zůstalo v rukopisech, ve zlomečích různých redakcí, a z tohoto chaosu nádherných fragmentů a náběhů po prvé vydal další

čtyři rapsodie (II.—V.) prof. A. Małeckí v posmrtném vydání spisů J. Słowackého (Pisma pošmierne J. Słowackiego, Lwów 1866). Uspořádání prof. Małeckého podrželo v základě platnost až do nynějška, neboť i pozdější hlavní badatel tvorby Julia Słowackého, prof. Gubrynowicz, zachoval ve svém kritickém vydání Krále Ducha (Dzieła Juliusza Słowackiego, tom IV., Lwów 1909) základní plán Małeckého, liše se od něho jen v podrobnostech.

¹⁾ Słowacki zemřel 3. dub. 1849. O sklonku jeho života dojemně píše Fr. Kvapil v I. roč. Slovan. Přehledu str. 357—364 v krásné vzpomínce »U hrobu Julia Słowackého«. Vzpomínce tu nyní R. Zawiliński přeložil do polštiny a uveřejnil v krakovské »Nové Reformě« č. 125 (3. VI. 27) — 128.

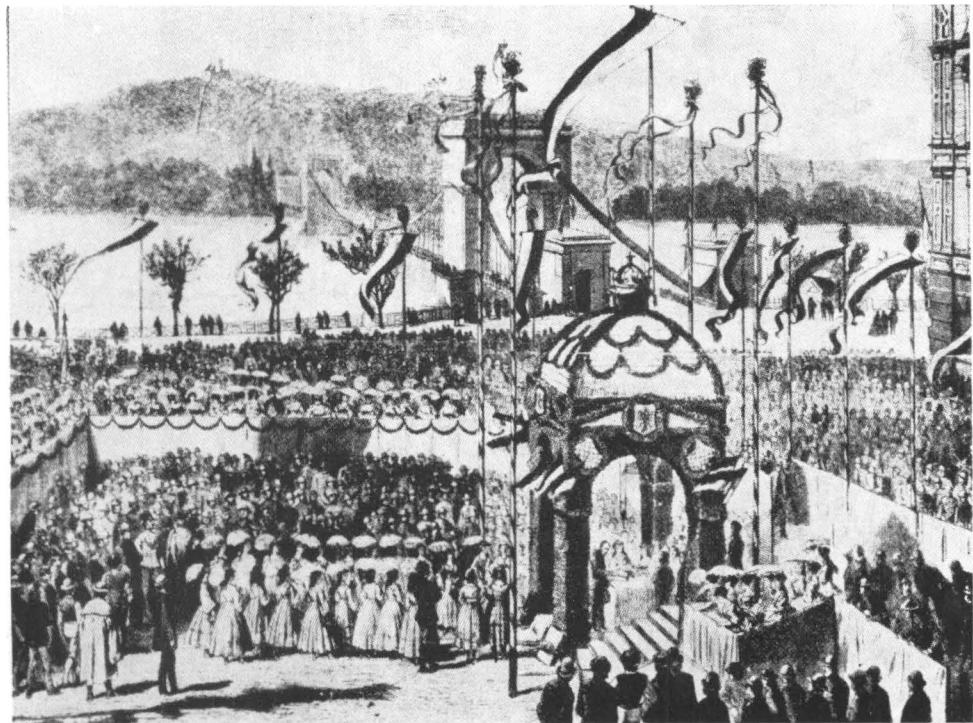
Juliusz Słowacki.

František Halas

18
Jakub Arbes

Nové české divadlo.

Dnes v sobotu dne 14. června 1879.

Mimo předplacení.

Ve prospěch fondu pro vystavění akademického domu.

Po prvé:

MAZEPA.

Tragedie v pěti jednáních. Napsal Julius Slowacki. Přeložil a pro české divadlo upravil Fr. L. Hovorka. (Ve scéně uvedl vrchní režisér p. Kolář.)

Kral Jan Kazimir	.	.	p. Šimanovský.	Chmara,	.	.	p. Pulda.
Mazepa, králový dvorčanin	.	.	p. Seifert.	Kráška,	dvořané vévodové	.	p. Frankovský.
Vévoda	.	.	p. Kolar.	Pasek,	.	.	p. Brožek.
Amélie, jeho chóf	.	.	p. Sklenářová-Mala.	Kníž.	.	.	p. Chramostá.
Zbyňek, syn vévodů z prvního manželství	.	.	p. Slukov.	Kralovský posel	.	.	p. Stropnický.
Kastelanec	.	.	p. Bekovská.				

Prvoděci krala, šlechticů, družina kralova i vévodova, dvorní damy, kněží, lid zbrojny i služebný, zednici, dělnici atd. Děj na zámku vévodové.

V průvodech a skupenich účinkují členové akademického čtenářského spolku v Praze.

Ouverture k tragedii „Romeo a Julie“ od P. Čajkowského (provedena poprvé v letošním velkém slovanském koncertě akademického čtenářského spolku.)

V 1. jednání: 1. „Polonaise“ z opery „Život za cara“ od Glinky.

2. „Mazurek“ z opery „Halka“ od Moniuszky.

Orkestr, esílený některými pp. ochotníky řídí první kapelník p. Adolf Cech.

*všechny svobodné lístky rynána červené jsou
dnes neplatny.*

Vstupenky prodávají se od 9 do 1 hod. dop. v král. zem. českém divadle a od 6 večer v Novém českém divadle.

Začátek o 7 hod.

Konec o půl 10 hod.

Zitra v neděli dne 15. června 1879.

Národní Aréna.

Začátek ve tři čtvrtě na čtyry.

ANGOT.

Nové české divadlo.

148. hrs v předplacení.

Začátek o sedmě hodině.

Po druhé:

MAZEPA.

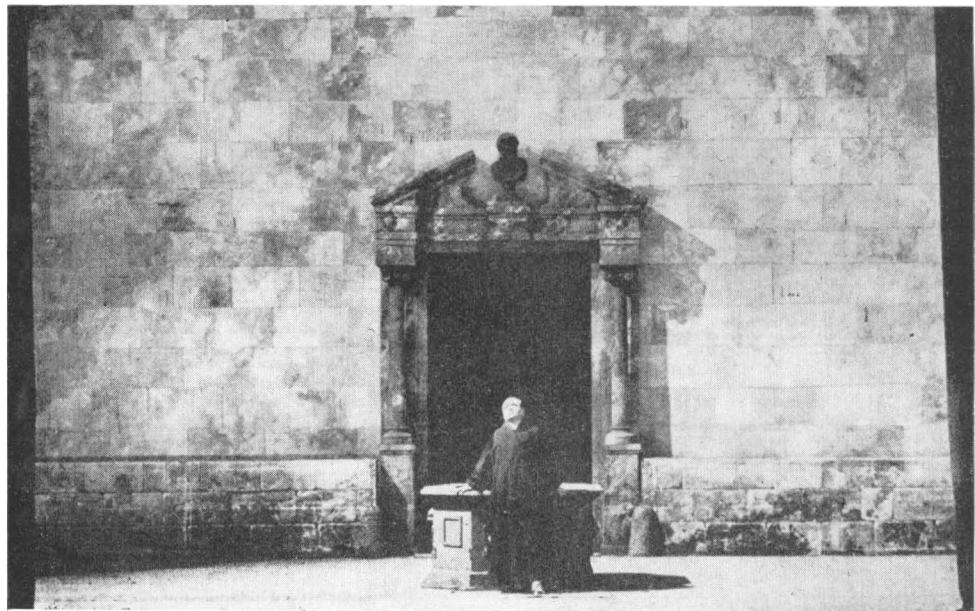
Každácká káva V. Nagla v Praze.

Nákladem v letošním.

20

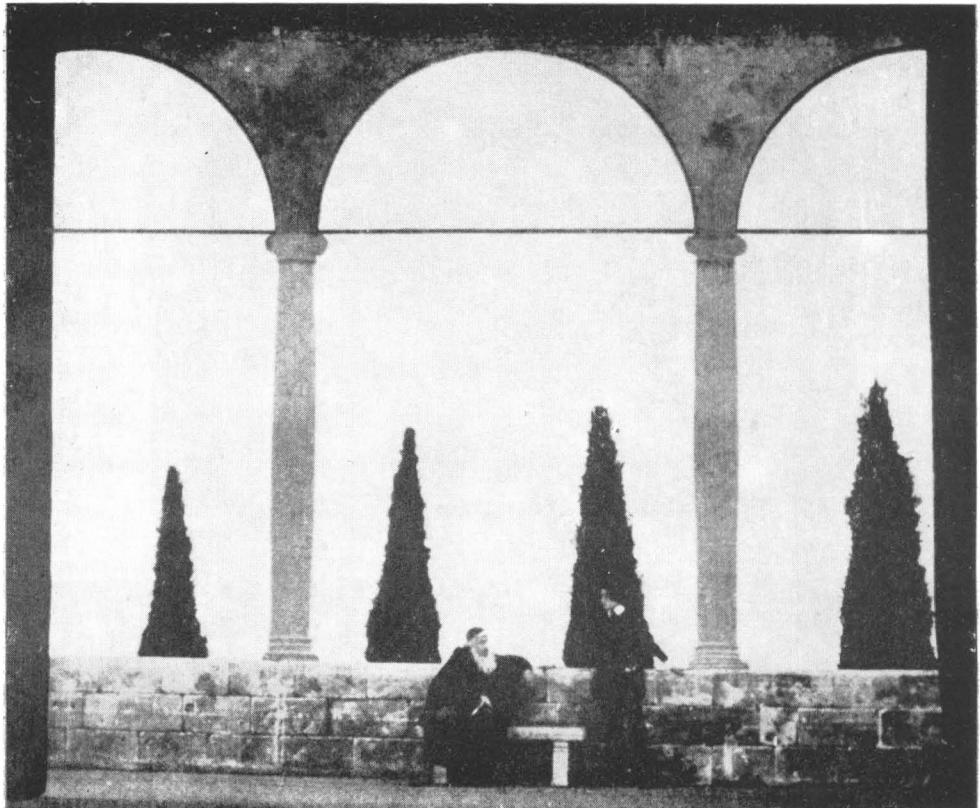
František Kolář

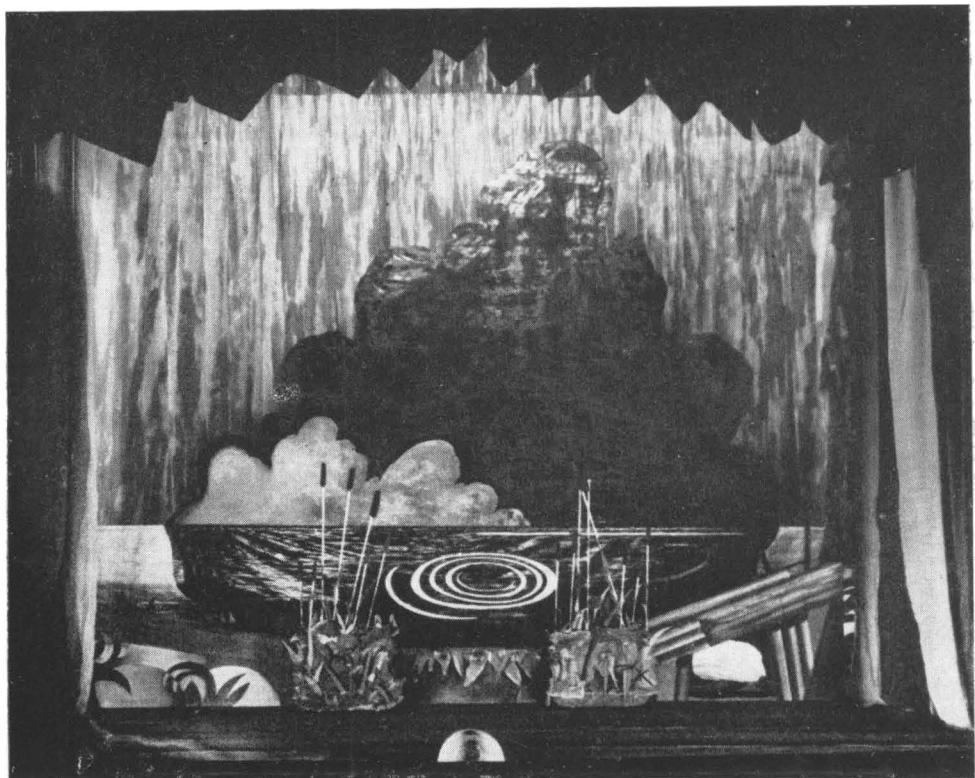
21

Scena z drugiego aktu *Beatrix Cenci*, wystawionej w Pradze 1910 r.

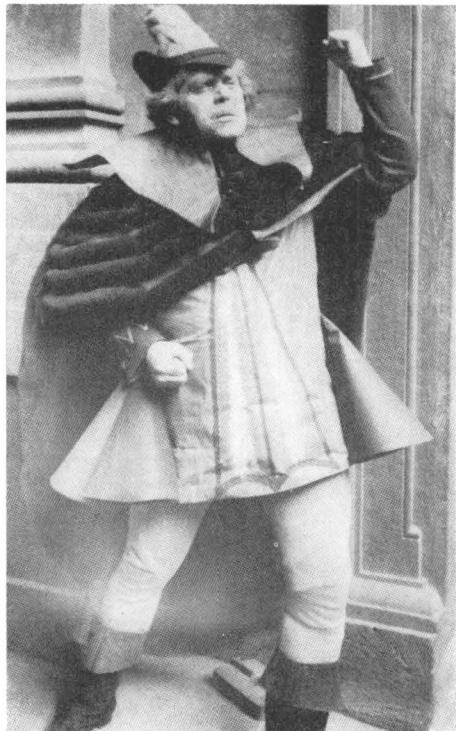

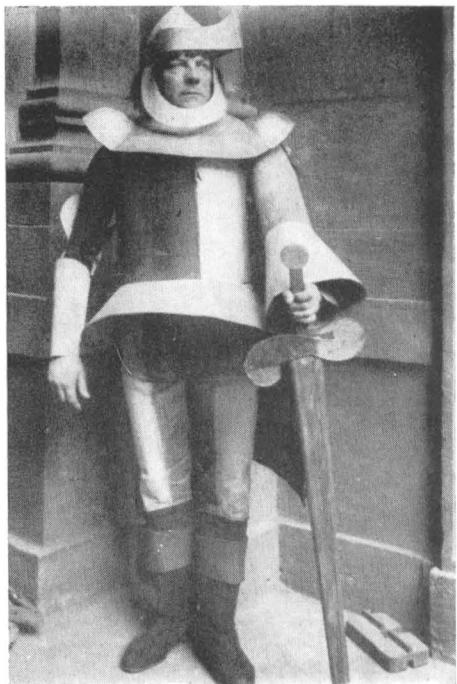

27

Saša Rašilov w roli Grabca

28

Bedřich Karen w roli Kirkora

29

Projekt kostiumu Fon Kostryna

30

Jiří Steimar w roli Fon Kostryna

32

Dana Richterová jako Amelia i Jaroslav Pospíšil jako Mazepa w inscenacji *Mazepy* (Těšín, 1955)

33

Dana Richterová jako Amelia i Jaroslav Černý jako Zbigniew w inscenacji *Mazepy* (Těšín, 1955)

